



LIFE Peat Restore LIFE 15/CCM/DE/000138



Projekta "LIFE Peat Restore" ietvaros piecu gadu laikā paredzēts atjaunot apmēram 5300 hektārus nosusinātu un citādi degradētu kūdrāju piecās Eiropas Savienības (ES) valstīs: Latvijā, Igaunijā, Lietuvā, Polijā un Vācijā. Projekta laikā tiks mērītas siltumnīcas efekta gāzes, lai nacionālā un ES mērogā parādītu politikas veidotājiem un lēmumu pieņēmējiem kūdrāju atjaunošanas nozīmību klimata pārmaiņu mazināšanā.

Ekosistēmu atjaunošanas darbi

Kūdrāju ekosistēmu atjaunošana tiks veikta, lai atjaunotu to spēju uzkrāt oglekli. Projektā paredzētie darbi ietver galvenokārt nosusināšanas ietekmes novēršanu, taču dažos purvos tiks arī izcirsti koki un krūmi, kā arī stādīti purviem raksturīgi augi, lai stipri degradētās teritorijās atjaunotu kūdru veidojošo veģetāciju.



Dabisks vai atjaunots ūdens līmenis

Ūdens līmenis pēc nosusināšanas

Siltumnīcas efekta gāzu mērījumi

Projekta laikā tiks ieviesta inovatīva metode siltumnīcas efekta gāzu emisiju novērtēšanai – tā balstīta uz GEST metodiku. Metode tiks pielietota visās projekta teritorijās pirms, pēc un atjaunošanas darbu laikā. Paredzams, ka monitoringa dati parādīs kūdrāju lomu klimata pārmaiņu mazināšanā.

Sabiedrības informēšana

Projekta laikā dažādos veidos tiks informēta sabiedrība par kūdrāju lomu klimata pārmaiņu mazināšanā un ietekmēm, ko rada nosusināšana, kūdras ieguve un degradējoša mitrāju ekosistēmu izmantošana. Vēlamies uzsvērt, ka kūdrāju aizsardzība un atjaunošana ir ekonomiski pamatots veids, kā sasniegt siltumnīcas efekta gāzu emisiju mazināšajos atbilstoši Parīzes klimata vienošanās mērķiem. Projekta mērķauditorija ir gan kūdras patērētāji, gan dažādas citas iesaistītās puses, tostarp arī ES politikas veidotāji.

Projektu finansē ES LIFE programma

ES LIFE programma ir sadalīta Vides apakšprogrammā un Klimata pasākumu apakšprogrammā. LIFE Klimata pasākumu apakšprogramma atbalsta projektus, kuru mērķis ir attīstīt inovatīvus veidus, kā mazināt klimata pārmaiņas Eiropā. Kopš LIFE programmas izveides 1992. gadā, jau vairāk nekā 300 projektu ietvaros veikti purvu atjaunošanas darbi.

ES līdzfinansējums "LIFE Peat Restore" projektam ir 3 549 480 EUR.



Atstāj kūdru purvos!

ES klimata pārmaiņu mazināšanas projekts

LIFE Peat Restore

2016–2021



Atstāj kūdrū purvos!



Kūdrāji un klimata aizsardzība

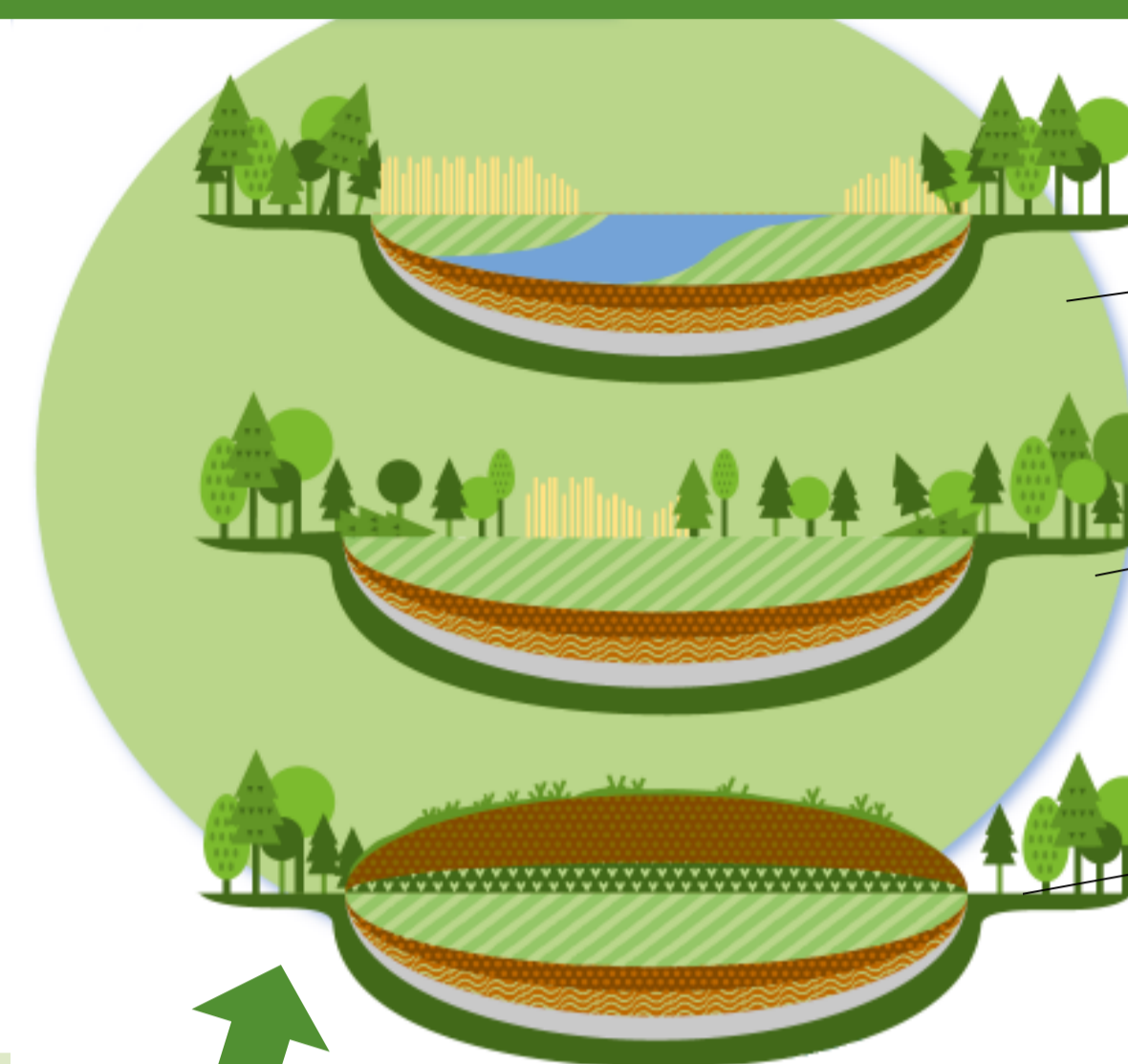
Kūdrāji ir vienas no nozīmīgākajām ekosistēmām, kas nodrošina klimata pārmaiņu mazināšanu. Kūdrāji tiek degradēti, lai iegūtu kūdrū, nosusinātu lauksaimniecībā izmantojamās zemes vai apmežotu purvus, kā rezultātā samazinās to spēja uzkrāt oglekli. Kūdrāju degradācija pārvērš tos no oglekļa uzkrājējiem siltumnīcas efekta gāzu emisijas avotos.

Kūdrāji globālā mērogā

3% no sauszemes 30% no augsnēs uzkrātā oglekļa

Kūdrāji aizņem tikai aptuveni 3% Zemeslodes sauszemes platības, bet tie sevi glabā gandrīz 30% planētas oglekļa krājumu.

Purvu veidošanās



Zemie purvi barojas no galvenokārt no gruntsūdeņiem. Tie nereti izveidojušies palienēs un mitrās ieplakās, kā arī aizaugušu ezeru vietās (skat. attēlus). Uzkrājoties atmirušajiem augiem, sākas kūdras veidošanās.

Pārejas purvi ir purvu attīstības stadija starp zemo un augsto purvu. Pārejas purvi barojas gan no gruntsūdeņiem, gan nokrišņiem.

Augstie purvi attīstās pēc zemo un pārejas purvu stadijām. Tie veidojas reģionos ar lielu nokrišņu daudzumu. Augstie purvi barojas gandrīz tikai no nokrišņiem, kuros ir maz barības vielu. Purvu attīstības gaitā kūdras slāņi augot veido kupolveidīgu pacēlumu.

Kūdrāju vērtība



Kūdrāji novērš klimata pārmaiņas
Dabiski kūdrāji uzkrāj sevī divreiz vairāk oglekļa nekā visi Zemeslodes meži kopā. Savukārt nosusināti kūdrāji kļūst par oglekļa dioksīda emisiju avotiem, sekmējot globālo sasilšanu.



Kūdrāji – plūdu mazinātāji
Dabā kūdrāji darbojas līdzīgi kā nierēs cilvēka organismā. Tie filtrē ūdeni un attīra to no piesārņojuma. Kūdrāju spēju uzkrāt ūdeņus var salīdzināt ar milzīgu sūkli – tādējādi tie mazina plūdu risku.



Kūdrāji – gruntsūdeņu filtri
Gruntsūdeņos izšķīdušais piesārņojums tiek uzkrāts purva augos. Kad augi atmirst, piesārņojošās vielas uz visiem laikiem tiek noglabātas kūdrā.



Kūdrāji – vērtīgas sugu dzīvotnes
Kūdrāji ir nozīmīgas dzīvotnes daudzām augu un dzīvnieku sugām. Purvi nodrošina arī ligzdošanas vietas putniem un piedāvā atpūtas vietas migrācijas laikā.

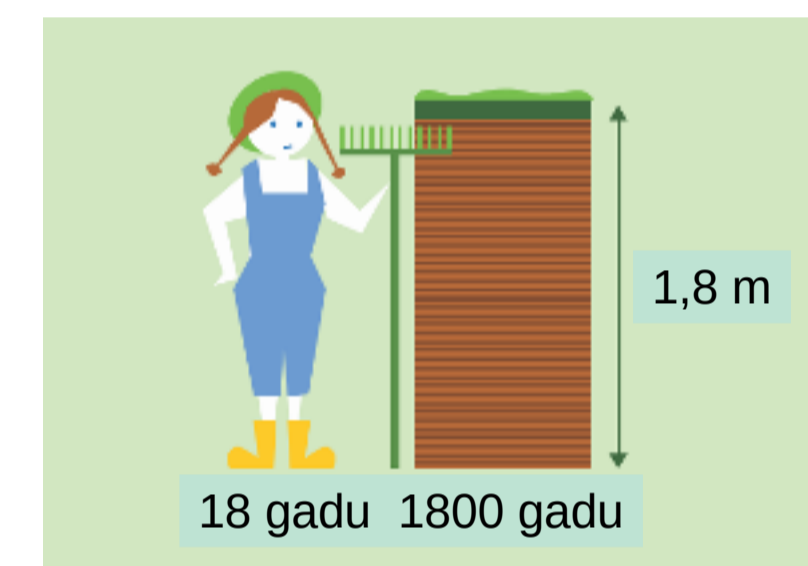
Ilgspējīgākas alternatīvas kūdrāi: komposts, mulča, sertificēta kokosšķiedra...

Iegūtā raža būs labāka nekā domāji!

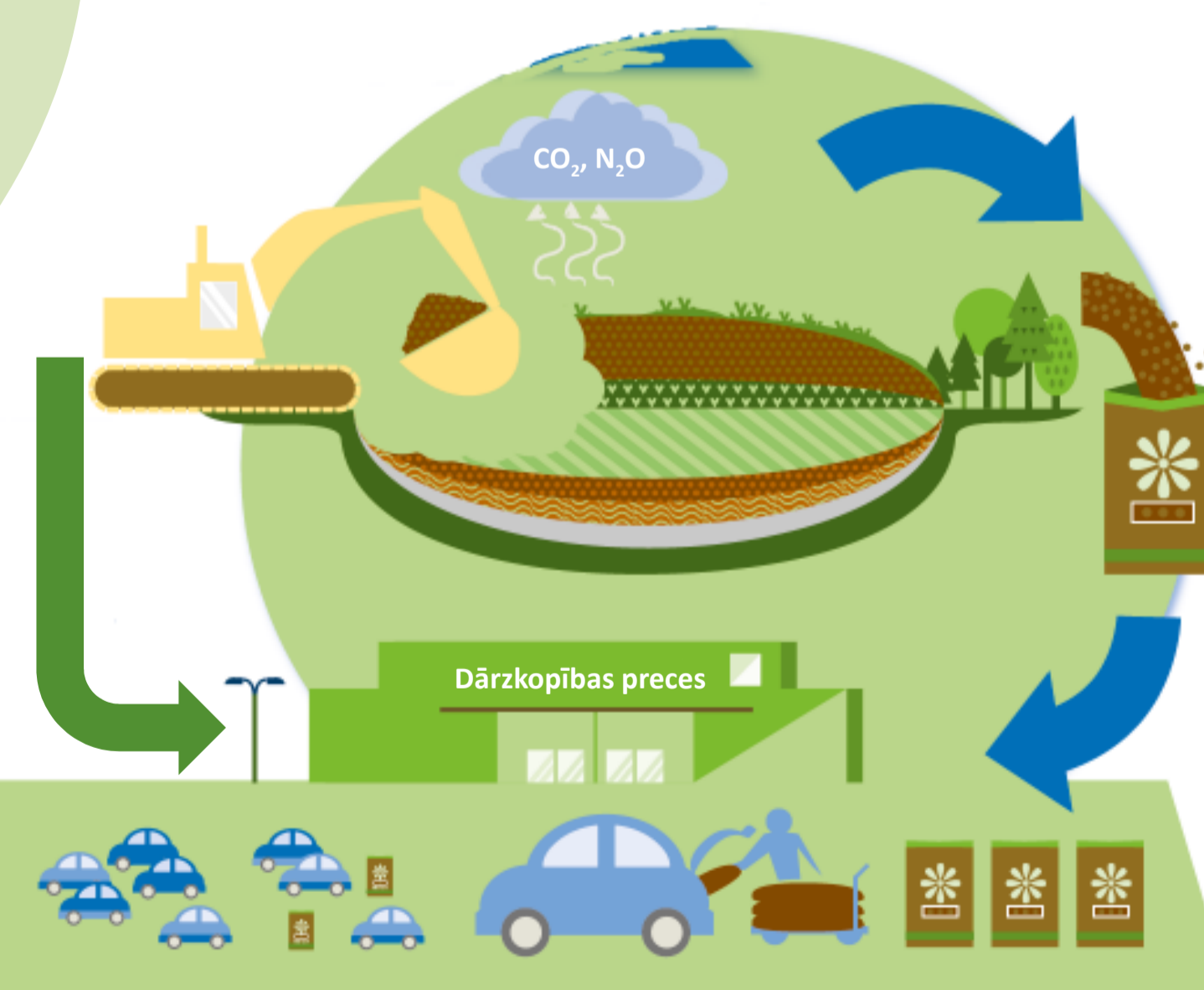
Bez kūdras!

Tev ir izvēle!

Gada laikā purvā uzkrājas vidēji 1 mm kūdras. Tas nozīmē, ka purvu ekosistēmu atjaunošanās pēc kūdras ieguves ilgst vairākus gadsimtus.



Kūdras produktu apslēptā cena



Katru reizi, kad pārkam kūdras substrātu, produkta cena patiesībā neietver visas izmaksas, ko rada kūdras ieguve, ietekmējot sociālo un dabas vidi. Cenā nav iekļautas sekas, ko rada purvu degradācija, piemēram, palielināts plūdu risks un klimata pārmaiņas izraisīto gāzu emisijas. Galu galā šīs izmaksas nākas segt visiem nodokļu maksātājiem, ne tikai tiem, kuri izmanto kūdras produktus.
Atceries, ka dabisku kūdrāju ekosistēmu saglabāšana palīdzēs novērst straujas Zemes klimata pārmaiņas, attīrīt gruntsūdeņus un pasargāt mūs no plūdiem!

